

Основними причинами невисокого рівня організації охорони праці в Україні є: низький рівень кваліфікації, виробничої культури та технологічної дисципліни; спрацьованість засобів виробництва; відсутність ефективного галузевого та регіонального управління охороною праці; відсутність достатніх інвестицій у виробництво та охорону праці; неналежне фінансування роботодавцями заходів з охорони праці; відсутність підготовки фахівців з охорони праці, низький рівень підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів з питань охорони праці; хронічне недофінансування національних, галузевих, регіональних програм поліпшення безпеки, гігієни праці та виробничого середовища; відсутність на підприємстві чіткої організації охорони праці; відсутність розробленої державної політики в галузі охорони праці і стимулюючої системи щодо безпечної праці; недостатнє забезпечення нормативно-правовими актами з охорони праці; неадекватне мислення і ставлення до питань безпеки учасників трудового і виробничо-технологічних процесів по вертикалі управління і виконання.

Таким чином, в умовах сьогодення система управління охороною праці має базуватися не тільки на заходах з боку держави, але й на зацікавленості суб'єктів трудових правовідносин у збереженні належного фізичного стану працівника, що нерозривно пов'язано з економічним і соціальним благополуччям роботодавця.

Список використаних джерел

1. Виноградов О. В. Охорона праці. Аналіз стану охорони праці в Україні / О. В. Виноградов // Статистика України. – 2011. – №3. – С. 31–35.
2. Гандзюк М. П. Основи охорони праці : підручник [<http://studies.in.ua/ru/osnovy-ohorony-praci-gandzjuk-mp.html>] / М. П. Гандзюк, Є. П. Желібо, М. О. Халімовський; за ред. М. П. Гандзюка. – 5-е вид. – К. : Каравела, 2011. – 384 с.
3. Геврик Є. О. Охорона праці: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів [http://librarium.mywebcommunity.org/%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%B8_%D0%BE%D1%85%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%B0_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96_%D0%B3%D0%B5%D0%B2%D1%80%D0%B8%D0%BA_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.html] / Є. О. Геврик. – К.: Ельга: Ніка-центр, 2003. – 280 с.
4. Гогіташвілі Г. Г. Основи охорони праці [https://library.udpu.edu.ua/library_files/409594.pdf] / Г. Г. Гогіташвілі, В. М. Лапін. – К. : Знання, 2008. – 302 с.
5. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці : підручник [<https://buklib.net/books/21960/>] / В. Ц. Жидецький, В. С. Джигирей, О. В. Мельников. – 5-те вид., доп. – Львів : Афіша, 2000. – 350 с.
6. Ізуїта П. О. Правове регулювання охорони праці в умовах ринкової економіки / П. О. Ізуїта. – Х. : Нац. ун-т внутр. справ, 2008. – 177 с.
7. Керб Л. П. Основи охорони праці : навч. посібник. – Вид. 2-ге, без змін [<https://studentbooks.com.ua/content/view/535/76/>] / Л. П. Керб. – К. : КНЕУ, 2006. – 216 с.
8. Охорона праці : навч. посіб. [<https://www.twirpx.com/file/651238/>] / З. М. Яремко, С. В. Тимошук, О. І. Третяк, Р. М. Ковтун ; за ред. З. М. Яремка. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 69 с.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

*Євтух С. М.
м. Полтава*

Анотація. У даній статті ітиме мова про організацію життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях. Адже під час надзвичайної ситуації (НС) значна частина населення часто залишається без житла, продуктів харчування, води, предметів першої необхідності, потребує медичної допомоги. Враховуючи зазначене,

життєзабезпечення населення, особливо на початковому етапі ліквідації НС, є одним з першочергових завдань органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, органів управління системи цивільного захисту. Метою життєзабезпечення населення є задоволення фізіологічних, матеріальних і духовних потреб населення в умовах НС і відповідно до встановлених норм.

Ключові слова: надзвичайна ситуація, життєзабезпечення населення, евакуація.

Згідно з Законом «Про цивільну оборону України» «громадяни України мають право на захист свого життя і здоров'я від наслідків аварій, катастроф, значних пожеж, стихійного лиха і вимагати від Уряду України, інших органів державної виконавчої влади, адміністрації підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності і господарювання гарантій щодо його реалізації». Держава як гарант цього права створює систему цивільної оборони, яка має своєю метою захист населення від небезпечних наслідків аварій і катастроф техногенного, екологічного, природного та воєнного характеру. Головною функцією органів державної виконавчої влади, адміністрації підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання у разі виникнення НС є захист населення та організація його життєзабезпечення.

Заходи щодо захисту населення плануються та проводяться по всіх районах, населених пунктах, охоплюють усе населення. Водночас характер та зміст захисних засобів встановлюється залежно від ступеня загрози, місцевих умов з урахуванням важливості виробництва для безпеки населення, інших економічних та соціальних чинників. З цією метою міста розподіляються за групами важливості, а об'єкти – за категоріями стосовно засобів захисту населення у разі надзвичайної ситуації. Основні заходи щодо захисту населення плануються та здійснюються завчасно і мають випереджувальний характер. Це стосується насамперед підготовки, підтримання у постійній готовності індивідуальних та колективних засобів захисту, їх накопичення, а також підготовки до проведення евакуації населення із зон підвищеного ризику.

Для організації життєзабезпечення населення в умовах НС та організації робіт з ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійних лих створюються Державні комісії з надзвичайних ситуацій – ДКНС. ДКНС діють при Кабінеті Міністрів України, в областях, містах, регіонах як на постійній основі, так і у випадку виникнення НС. До їх функцій входить забезпечення постійної готовності до дій аварійно-рятувальних служб, контроль за розробкою та реалізацією заходів з попередження можливих аварій і катастроф. Усі завдання з ліквідації НС виконуються по черзі у максимально короткі строки. Передусім вирішуються завдання щодо термінового захисту населення, запобігання розвитку чи зменшення впливу надзвичайної ситуації і завдання з підготовки та виконання рятувальних та інших невідкладних робіт.

Організація життєзабезпечення населення в умовах НС – це комплекс заходів, спрямованих на створення і підтримання нормальних умов життя, здоров'я і працездатності людей. Цей комплекс включає:

- управління діяльністю робітників та службовців, всього населення при загрозі та виникненні НС;
- захист населення та територій від наслідків аварій, катастроф, стихійного лиха;
- забезпечення населення питною водою, продовольчими товарами і предметами першої необхідності;
- захист продовольства, харчової сировини, фуражу, вододжерел від радіаційного, хімічного та біологічного зараження (забруднення);
- житлове забезпечення і працевлаштування;

- комунально-побутове обслуговування;
- медичне обслуговування;
- навчання населення способам захисту і діям в умовах НС;
- розробку і своєчасне введення режимів діяльності в умовах радіаційного, хімічного та біологічного зараження;
- санітарну обробку;
- знезараження території, споруд, транспортних засобів, обладнання, сировини, матеріалів і готової продукції;
- підготовку сил та засобів і ведення рятувальних та інших невідкладних робіт в районах лиха і осередках ураження;
- забезпечення населення інформацією про характер і рівень небезпеки, правила поведінки; морально-психологічну підготовку і заходи щодо підтримання високої психологічної стійкості людей в екстремальних умовах;
- заходи, спрямовані на попередження, запобігання або послаблення несприятливих для людей екологічних наслідків НС та інші заходи.

Усі ці заходи організують державна виконавча влада, органи управління цивільної оборони при чіткому погодженні між собою заходів, що проводяться. Керівники підприємств, установ і організацій є безпосередніми виконавцями цих заходів. Заходи розробляються завчасно, відображаються в планах цивільної оборони і виконуються в період загрози та після виникнення НС.

З метою недопущення загибелі людей, забезпечення їх нормальної життєдіяльності у НС передусім повинно бути проведено сповіщення населення про можливу загрозу, а якщо необхідно, організовано евакуацію.

Сповіщення населення здійснюється усіма доступними способами: через телебачення, радіомережу, радіотрансляційну провідну мережу, спеціальними сигналами (гудки, сирени). Передбачається спеціальна схема повідомлення посадових осіб та осіб, задіяних у системі цивільної оборони.

Евакуація – це організоване виведення чи вивезення населення з небезпечних зон. Безпосередньо евакуацією займається штаб цивільної оборони, усі організаційні питання вирішують евакуаційні комісії. Евакуація розпочинається після прийняття рішення начальником цивільної оборони, надзвичайною комісією або органами влади. Для проведення евакуації використовуються всі види транспорту: залізничний, автомобільний, водний та індивідуальний. Автотранспорт використовується для вивезення на короткі відстані. В деяких випадках частина населення може виводитися пішки колонами по шляхах, які не зайняті перевезеннями. Евакуація населення здійснюється через збірні евакуаційні пункти, які розташовують поблизу місць посадки на транспорт або на вихідних пунктах пішого руху, в школах, клубах, кінотеатрах та інших громадських закладах. Про початок та порядок евакуації населення сповіщається по мережі сповіщення. Отримавши повідомлення про початок евакуації, необхідно взяти документи, гроші, речі та продукти і у визначений час прибути на збірний евакуаційний пункт, де населення реєструють, групують та ведуть до пункту посадки. Для організації приймання, розташування населення, а також забезпечення його всім необхідним створюються евакуаційні комісії та приймальні евакуаційні пункти, які вирішують проблему розташування, забезпечення та обслуговування прибулого населення.

Тимчасове розселення громадян у безпечних районах передбачає максимальний захист людей від радіоактивного забруднення, хімічного ураження при аваріях або катастрофах на радіаційно або хімічно небезпечних об'єктах, а також запобігає загибелі людей у випадках катастрофічного затоплення районів проживання. В місцях розселення звільняються приміщення для розміщення евакуйованих громадян,

готуються (за необхідності) колективні засоби захисту. Якщо сховищ недостатньо, то організовується їх додаткове будівництво, пристосування існуючих підвалів, гірських виробок, для чого залучається усе працездатне населення, в тому числі евакуйовані.

Підсумовуючи, слід зауважити, що проблема життєвозабезпечення населення, постраждалого за умов НС, є одним з важливих завдань служб екстреного реагування на виникнення НС.

Список використаної літератури

1. Джигирей В. С. Безпека життєдіяльності. В. С. Джигирей, В. Ц. Жидецький. – 2-ге вид. – Львів : Афіша. 2000. 254 с.
2. Желібо Е. П. Безпека життєдіяльності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти України I-IV рівнів акредитації. Е. П. Желібо, Н. М. Заверуха, В. В. Зацарний. – Львів: «Новий світ – 2000», 2002. – 328 с.
3. Організація медичного забезпечення населення України при природних і техногенних катастрофах: посібник / За заг. ред. В. О. Волошина, В. Ф. Торбіна. – К.: Медекол, УкрРНВФ «Медицина-Екологія», 1998. 152с.

ЕЛЕКТРОБЕЗПЕКА У СИСТЕМІ ОХОРОНА ПРАЦІ

Попова В. Г.

м. Полтава

Анотація. Стаття описує запобігання і наслідки ураження електричним струмом. У ній розглядається питання збереження людського життя. Особлива увага приділяється ознайомленню дітей з причинами ураження електричним струмом і правилами користування електроприладами.

Ключові слова: електричний струм, електрична енергія, повітряні лінії, струмопровідна частина, напруга.

Останнім часом все частіше з'являються новини про підлітків-шукачів гострих відчуттів. Хтось із них вилазить на електроопори, а хтось стрибає по вагонах потягів. І, на жаль, така гонитва за «лайками» в соцмережах закінчується трагічно. Відповідальність, у першу чергу, лежить на батьках і вихователях. Дорослі мають пояснити дітям, на яку небезпеку вони наражають себе або оточуючих, нехтуючи елементарними правилами електробезпеки. Можливо, хтось про них забув, прослухав чи не знав. Здавалось би, є прості правила, яким учать ще в школі. І те, що не можна торкатися дротів, які лежать на землі, лазити на електроопори та заглядати у трансформатори теоретично знає кожен. Однак безстрашних підлітків це не зупиняє – вони хизуються своїми екстремальними селфі, гуляють дахами потягів і забираються на електроопори.

Електрична енергія – найуніверсальніша і найзручніша для використання форма енергії. Без електроенергії неможливе культурне життя людини, якщо з нею неправильно і недбайливо поводитися. Довкола нас застосовується велика кількість електричних установок та електроприладів домашнього вжитку, користування якими потребує знання певних правил.

Електричний струм – упорядкований рух електричних зарядів, які переносяться електронами чи іонами.

Потрібно пам'ятати!

1. Електричний струм уражає раптово, коли людина доторкається до струмопровідної частини, внаслідок чого вона стає ввімкненою в коло проходження струму.

2. Електричний струм не має ні запаху, ні кольору, тому людина не може без